

Göteborgs-Posten

Prenumeration 031-80 47 00 | gp.se/kundservice | prenservice@gp.se

Lördag 12 december 2020

| 162:a årgången

| Pris: 35 kronor

Riktig journalistik gör skillnad.

Bild: Gustav Grall

Godisbutiker drivs av misstänkta bulvaner

GP granskar: Brödernas godisimperium rasade samman efter det att kopplingarna till grovt kriminella blev kända. Nu kan GP avslöja att bröderna försökt runda myndigheterna med hjälp av misstänkta bulvaner. I Karlstad missade kommunen godisbrödernas kopplingar till organiserad brottslighet och gav dem tillstånd att sälja tobak. Kommunen reagerade inte heller efter det att GP skrivit att polisen kopplade

bröderna till brottslighet. Skatteverket upptäckte även att kassan var oregistrerad, vilket kan möjliggöra svart försäljning. Under vår granskning har flera personer vittnat om att de blivit utsatta för hot och påtryckningar när de kommit i brödernas väg. Och GP:s reportrar har också hotats av en anonym person. Nu skriver GP:s redaktionschef Johan Sköld att GP inte låter hot stoppa vår granskande journalistik.

Sidorna 6–11

Bild: Meli Petersson Ellaf

Carita bjuder grannarna på dragspelsshow

Nyheter: Varje kväll vid klockan 19 ljuder dragspelsmusik över Linnéstadens. Det kan Linné-borna tacka den julstämningsspridande Carita Jonsson för.

Sidan 18

Sahlgrenska larmar – börjar nå taket

Nyheter: Hög sjukfrånvaro och och många patienter gör läget ansträngt för Sahlgrenska universitetssjukhuset. Det finns inga marginaler.

Sidan 12

Både S och M ökar i månadens Sifo-mätning

Nyheter: Socialdemokraterna står sig trots flera ödesfrågor. Och moderaterna utökar glappet till Sverigedemokraterna. Det visar GP:s senaste mätning.

Sidan 22

Johan Wanloo: Det framstår som modigt och beslutssamt att välja ut en företeelse som kanske inte längre är så populär som förut och med obrydd nonchalans hävda att den är död

Kultur, sidan 46

Erika Åberg: Jag vill visa att det finns alternativ till plastfärg och gipsskivor

Tv-profilen har gjort byggnadsvård folkligt.

Bilaga

Smidig julshopping!

421gbg.se f i

Nyheter

Avdelningschefer: Anders Håkansson 031-62 45 87 och Maya Dahlén 031-62 42 12.
Redaktörer: Snezana Bozinovska 031-62 41 26, Peter Korpi 031-62 44 25, Magdalena Rosen 031-62 42 39 | E-post: nyhetsdesken@gp.se

GP granskar: Godisimperiet

Godisbutikerna såldes – drivs vidare av misstänkta bulvaner

Brödernas godisimperium rasade samman efter att kopplingarna till grovt kriminella i Ali Khan-klanen blev kända. Nu kan GP avslöja hur bröderna försökt runda myndigheterna med hjälp av misstänkta bulvaner. Samtidigt försöker någon att stoppa granskningen – genom att skrämma reportrarna till tystnad.

– Din horunge. Jag vet din adress, säger en man som inte vill presentera sig.

Karlstad, 2 oktober, 2020. På Drottninggatan, mitt i hjärtat av staden, passerar kontorsarbetare på lunch och shoppingsugna fre-dagsfirare förbi. Här, på en av Karlstads bästa affärsadresser, ligger en över 200 kvadratmeter stor godisbutik. Affären öppnade portarna i september förra året under varumärket 4-gott. Men efter bara några månader bestämde sig ägarna, två bröder som GP granskat i en rad artiklar, för att sälja vidare.

Butiken har bytt namn men spåren från den gamla verksamheten är fortfarande tydliga. Det står 4-gott på papperspåsarna som kunderna fyller med godis och på plastpåsar som finns vid kassan. Inne i butiken plockar en man i 20-årsåldern varor.

Vi är från Göteborgs-Posten och skulle gärna vilja prata lite om bakgrunden till den nya godisbutiken. Skulle vi kunna prata med ägaren?

– Jag och min kompis är ägare, säger mannen.

Han tar med oss till ett lagerrum bakom butiken och sätter sig på en träpall. GP har tidigare berättat om 4-gott-ked-

jans uppgång och fall. Två bröder ville bygga ett landsomfattande imperium av godisbutiken från Göteborg. Deras entusiasm smittade av sig på kedjans grundare, som under slutet av 90-talet grundat kedjan. Till en början licensierade han ut namnet, men efter att bröderna startat butiker över stora delar av Sverige gick han till slut med på att låta brödernas företag köpa in sig och bli delägare i varumärket.

Efter att GP avslöjat brödernas koppling till grovt kriminella från Ali Khan-släkten har grundaren under 2020 krävt att alla butiker förutom hans egen på Östra Hamngatan ska sluta kalla sig 4-gott. Han har också dragit brödernas företag inför domstol för att de inte betalat det han blivit lovad.

För bröderna var det bara ett av flera bakslag.

I november 2019 stämde deras största godisleverantör dem på miljonbelopp på grund av obetalda fakturor. Leveranserna hade då redan stoppats. Efter GP:s granskning har också flera kommuner utrett brödernas företag och nekat dem tillstånd för att sälja tobaksvaror. Storrebröden har berättat att de indragna tillstånden och den negativa publiciteten gjorde det i princip omöjligt för dem att fortsätta och att de därför har beslutat att sälja butikerna.

Men GP kan nu avslöja brödernas plan för butikernas framtid.

Inne i det dunkla godislagret i Karlstad sitter mannen i 20-årsåldern, som nu tillsammans med sin kompis står som butikens ägare. Han började jobba i butiken förra hösten, när den drevs under namnet 4-gott. Då hade den alltså precis öppnat, efter att ha renoverats av brödernas företag. Men sedan dröjde det bara några månader innan butiken plötsligt skulle säljas.

Nu jobbar de unga männen, som inte har någon anställd personal, varje dag i

veckan till midnatt. På vardagar öppnar butiken klockan 08.00 och på helger 10.00.

– Ibland jobbar jag på morgonen och han på kvällen, ibland jobbar han på morgonen och jag på kvällen, säger mannen i 20-årsåldern.

Han kom till Sverige för ungefär fem år sedan och har inte drivit något företag tidigare. Under alla år han har bott här har han totalt tjänat omkring 100 000 kronor. Hans kompanjon, en annan man i 20-årsåldern har under samma period haft en sammanlagd taxerad inkomst på omkring 50 000 kronor. Ändå kunde de alltså tidigare i år ta över en stor butik vid ett av Karlstads bästa lägen. Deras företag som tog över startades med hjälp av den äldre av godisbröderna.

Det kostar ganska mycket pengar att starta butik och inreda den och så. Hur hade ni råd att ta över?

– Vi har snackat med varandra eftersom han litar på mig och jag litar på honom, vi jobbade tillsammans och känner varandra. Innan jag kom hit var allt klart, säger den unge mannen inne på godislagret i Karlstad.

I avtalet som GP har tagit del av framgår det att de nya ägarna varje månad måste betala en avgift till säljaren. Uppgiften om hur mycket pengar det handlar om är borttagen, och mannen i butiken vill inte heller berätta det. Men han medger att han och hans kompanjon inte betalade en krona när de skrev under avtalet – samma dag som deras företag startades.

– Vi har inte betalat direkt någonting, säger han.

I avtalet finns också en rad villkor. Enligt dem kan köparna inte dra sig ur köpet utan att bli skadeståndsskyldiga. Det framstår samtidigt som att säljaren, den äldre godisbrodern, däremot kan häva köpet när han vill oavsett om köparna har följt alla villkor.

Hur självständiga är ni egentligen?

– Jag fattar inte exakt vad du menar.

Är ni ett fristående företag, eller är det

hans företag ni driver?

– Jag äger företaget med min kompis. Vi har inget att göra med honom, vi bara ger honom pengar varje månad. Han bestämmer inte för oss och han säger inte till oss vad vi ska göra.

Avtalet mellan de unga männen och godisbrödernas företag har skickats in till Karlstads kommun, för att visa att verksamheten har bytt ägare. Men Marie Karlsson Tuula, professor i civilrätt vid Karlstads universitet, säger kontraktet.

– Det här är inte förenligt med gällande rätt överhuvudtaget. Finns det någon köpare egentligen, är det bara en bulvan, eller är det upprättat bara för skens skull? Det är många frågor man kan ställa sig här, säger professorn efter att ha läst igenom avtalet.

Marie Karlsson Tuula menar att hon överhuvudtaget inte förstår flera av punkterna i avtalet. De är formulerade på ett sätt som ger sken av att företagen inte är fristående från varandra. En av punkterna handlar alltså om villkoren för att häva försäljningen. Professorn bekräftar för GP att den innebär att säljaren kan häva affären när som helst, utan anledning.

– Jag vet inte turerna bakom detta, men det verkar väldigt konstigt. Det känns som att det är för skens skull, eller mygel, men vad som sedan ligger bakom kan man inte svara på.

Det är inte bara godis som säljs i buti-

Trots att butiken har bytt namn står det fortfarande 4-gott på godispåsarna.

Godisbutiken ligger på Drottninggatan i hjärtat av Karlstad.

Bilder: Anders Ylander

kerna, som fram tills nyligen drevs under namnet 4-gott. En stor del av intäkterna från försäljningen kommer från tobak.

I juli förra året trädde en ny tobakslag i kraft. I den framgår att kommunerna är skyldiga att undersöka lämpligheten hos den som säljer tobak. I förarbetena till den nya lagen framgår det att det inte bara är den som står som företrädare på pappret som ska granskas – utan alla personer med betydande inflytande över verksamheten.

"Det är viktigt att tillståndsmyndigheten är uppmärksam på ansökningar där sökanden i själva verket företräder någon som vill undandra sig prövning, dvs. när det är fråga om ett s.k. bulvanförhållande", framgår det i slutbetänkandet från Tobaksdirektivsutredningen.

Men Karlstads kommun har inte reagerat på märkligheterna i avtalet.

Till skillnad från i flera andra kommuner fick bröderna som drev godisbutikerna på Drottninggatan tillstånd att sälja tobak. Anledningen till att de sålde butikerna uppger storebrodern istället var att det var svårt att bedriva verksamheten på distans från västkusten. Han menar också att de inte skulle kunna återta verksamheten eftersom det är ett annat företag som nu står på hyreskontraktet.

I Falkenberg och Göteborg har kommunerna gjort andra bedömningar. Där har bröderna förbjudits att sälja tobak, bland

Marie Karlsson Tuula, professor i civilrätt vid Karlstads universitet.

annat på grund av obetalda skulder. Men också för att polisen anser att de har koppling till organiserad brottslighet.

8 oktober 2020. I en cykelbutik strax utanför Göteborg står en man i 35-årsåldern bakom kassan. Han har jobbat här i över 15 år. Vi kallar honom cykelmannen.

Ett halvår tidigare har det börjats skymtas planer på att mannen är på väg att ge sig in i godisbranschen. När vi kliver in i cykelaffären en tidig vardagsförmiddag, är den helt tom på kunder. Men cykelmannen vill inte svara på några frågor.

– Jag har inte tid att snacka, jag håller på med ett viktigt mejl tyvärr, säger han.

– Skriv upp dina kontaktuppgifter där så får jag höra av mig.

Det tar inte speciellt lång tid.

– Du verkar lyssna väldigt dåligt. Jag är upptagen just nu med ett mejl här.

Vi kan komma tillbaka om en stund om det passar dig bättre?

– Nej, det gör det inte.

Vill du prata med oss om det här företaget? Inte just nu, det har vi ju förstått, men överhuvudtaget?

– Jag vet inte vad jag ska säga.

Det är ju ingen idé att vi fortsätter att söka dig om du inte vill svara på frågor om det.

– Då är svaret nej.

Är det inte bättre att du svarar på frågorna bara så att det inte blir massa frågetecken kring det?

– Ni får gå nu, jag håller på med ett långt mejl här nu som jag ska på att svara på. Jag har inte tid tyvärr, respektera det. Cykelmannen återkommer aldrig.

I maj i år tog han över ett lagerbolag. Inom kort framkom det att bolaget skulle ta över flera godisbutiker från den sviktande 4-gott-kedjan – brödernas butiker, både i Falkenberg och Göteborg.

Precis som i fallet med de unga männen i Karlstad betalar cykelmannen inledningsvis inte en krona för att ta över butikerna. Liksom där sker köpen på kredit och ska betalas av månad för månad.

Affären kan också här hävas när som helst under avbetalningsperioden på drygt två år, enligt avtalsvillkoren. Till stora delar är köpekontrakten ordagranna kopior av avtalet med de unga männen i Karlstad.

I maj skickar cykelmannens bolag även in en ansökan om tobakstillstånd till Falkenbergs kommun, som påbörjar en utredning. Det har då inte ens gått två veckor från det att brödernas egna bolag fått avslag på sin ansökan om tobakstillstånd gällande samma butik. Trots att cykelmannen alltså inte har betalat någonting är han angelägen om att kommunens handläggning ska gå fort.

"Du har ju varit på semester under sommaren medan jag har förlorat pengar på att inte kunna tillträda min investering, så var god lägg på ett kol så vi företagare som inte lever på offentliga medel kan överleva under dessa tider", skriver han i augusti.

Cykelmannens nya godis kedja heter Chokoglad. I styrelsen för det nya företaget sitter också en annan man, som suppleant. Han har tidigare varit delägare i godisbrödernas bolag.

Det här inte heller första gången som namnet Chokoglad förekommer. I slutet av 2018 ansökte godisbröderna om att registrera en bifirma med samma namn, en ansökan de senare återtog. Deras företag skrev desutom på Facebook vid ungefär samma tid att de skulle bygga sex nya anläggningar åt Chokoglad-kedjan

I avtalet står det att konsekvensen av att säljaren väljer att ej fullfölja affären är att avtalet hävs. Den tolkning av bekräftas av professor Marie Karlsson Tuula vid Karlstads universitet.

Nyheter

GP granskar: Godisimperiet

Ur GP den 10 och 11 december.

i Västsverige. Efter att GP ställt frågor om kopplingen till Chokoglad går inlägget inte längre att se.

I mitten av september lämnar cykelmannen hastigt bolaget. Handläggaren i Falkenberg hade då inte lyckats få till ett möte med mannen – varken fysiskt eller på telefon. Den som tar över verksamheten är istället hans lillasyster. Precis som suppleanten i bolaget har hon en tidigare koppling till bröderna.

Bara två veckor innan hennes bror startade Chokoglad satt hon i styrelsen för bolaget som drev flera av deras godisbutiker, bland annat i Göteborg.

Några kilometer från affären där vi söker svar från cykelmannen, i Bellevue, ligger en godisbutik som fram tills nyligen hette 4-gott.

Tidigt på morgonen sitter kedjans kända logotyp fortfarande kvar i en av fönsterrutorna, trots att den skulle ha varit borta mer än en månad tidigare.

På Facebook ändrar affären sitt namn i mitten av september från "4-gott Bellevue" till "Chokoglad Bellevue". Och på tv-skärmar inne i godisaffären lyser det nya varumärkets logga. Chokoglad har vid tiden för besöket haft hyreskontraktet för lokalen i över tre månader.

Bakom disken står en man som ser ut att vara i 40-årsåldern.

Vi är från Göteborgs-Posten, vi sökte ägarna till butiken.

– Kan du vänta lite, prata med chefen,

Efter att GP ställt frågor om kopplingen mellan bröderna och Chokoglad går Facebook-inlägget inte längre att se.

Bild: Skärmdump/Facebook

säger mannen och tar upp sin telefon.

Är det han som äger butiken?

Mannen svarar inte på frågan, men på mobilskärmen syns ett för oss välkänt namn. Det är den äldre av godisbröderna som svarar.

– Tjena, säger han.

Jag blev lite förvånad nu över att han ringde upp dig, är det du som äger den här butiken?

– Nej det är inte jag, vi håller på att göra övergången här.

– Vi håller på att hjälpa den nya köparen med vilka leverantörer de ska handla från, vilken sortimentlista, det är inte bara lämna nyckeln och sticka.

Så det är ni som driver den här affären nu då fortfarande?

– Nej, det är inte jag som driver affären, det är helt överlagt till Chokoglad AB så det är de som driver det.

Din medarbetare säger ju här att det är du som är chef för butiken?

– Jag har varit hans chef tidigare, de har valt att behålla personalen som jobbar där. Han är väl lite förvirrad av övergången där bara, de går över den här månaden till Chokoglad allihop, så de får nya anställningskontrakt från dem.

Redan i december förra året påstod storebrodern i en GP-intervju att han inte längre hade något att göra med det av brödernas företag som då drev buti-

kommer också att cykelmannen under utredningen flera gånger ljugit, i efterhand ändrat uppgifter och försökt undanhålla information som kopplar honom och hans syster till godisbrödernas bolag.

Dessutom har någon – som enligt uppgifter i utredningen är den äldre av godisbröderna – ringt kommunen och falskt utgett sig för att vara cykelmannen. Storebrodern har också stått som referens när bolaget bildades från ett lagerbolag, och inloggningsinformation till Chokoglads bokföringssystem innehåller hans namn.

När GP är inne i butiken i Bellevue är kommunens utredning alltså ännu inte klar. I samtalet med storebrodern, som sker i en telefon vi har fått låna av kassören som kallar honom för chefen, fortsätter brodern att förneka att butiken drivs av bultvaner.

GP har fler frågor att ställa, men plötsligt får intervjun ett abrupt slut då en okänd man med keps och svart jacka kliver in i butiken och avbryter samtalet.

– Jag kan ta telefonen tack, säger han och rycker telefonen som butiksmedarbetaren ringt upp storebrodern från, ur handen på GP:s reporter.

Sedan avslutar han samtalet.

– Ni kommer och stör personalen på arbetstid, du vet. Det här är inte professionellt det ni håller på med, ni ska inte komma och störa personalen på arbetstid, ni kan boka tid och prata med ägarna, säger mannen.

Vi kom ju för att få prata med ägarna? – Ägarna är inte här.

Vad har du för roll här i butiken?

– Tack, ha det bra, säger mannen och går.

Omkring en timme efter att GP har besökt butiken i Bellevue ringar det från dolt nummer på en av reportrarnas telefon. Under GP:s granskning har ett flertal personer vittnat om att de har blivit utsatta för hot och påtryckningar när de kommit i vägen för bröderna.

I andra änden av luren hörs nu en man som inte vill säga vem han är. Han har bara en sak han vill berätta.

– Din horunge. Jag vet din adress, vad den är, så du vet.

Anders Abrahamsson
anders.abrahamsson@gp.se

Tobias Andersson
Åkerblom
tobias.andersson.akerblom
@gp.se

Peter Linné
peter.linne@gp.se

Bild:
Anders Ylander
anders.ylander@gp.se

Så svarar storebrodern efter intervjun

Göteborgs kommun fastslag nyligen att butiken i Bellevue som köpts av Chokoglad drivs av bultvaner och att det fortfarande är ni som står bakom verksamheten. Hur ser ni på det?

"Det är deras uppfattning, som jag miss-tänker är starkt färgad av era artiklar. Men det är inte min huvudvärk längre då affären är såld.

Vad jag förstått är beslutet överklagat. Jag ser för övrigt inte hur tillståndsmyndigheten framgångsrikt ska kunna vidhålla sin uppfattning hos förvaltningsrätten då de i sin utredning framställer direkta juridiska felaktigheter (...).

"Vadlöst mycket bananrepublik över deras agerande."

I kommunens utredning framkommer det att någon har ringt och påstått sig att vara cykelmannen. Enligt uppgifter i utredningen är det (storebrodern) som är personen som ringde. Har du ringt Göteborgs stad och påstått dig vara någon annan?

"Stämmer ej, också tecken på ren inkompetens. Ingen av handläggarna har någonsin, vid något tillfälle, träffat mig, så hur kan de komma fram till en sådan anmärkningsvärd slutsats? Det finns ju inte en droppe av rättsäkerhet eller seriöst myndighetsutövande i deras s k utredning. De drar löje över sin myndighet."

Du stod också som referens när Chokoglad bildades och ditt namn står med i inloggningsinformationen till bokföringssystemet. Är det inte uppenbart att du varit inblandad i driften av företaget?

"Jag erbjöd (de inblandade bolagen) att hjälpa till med köp av ett lagerbolag från bolagspartner.se eftersom jag har köpt lagerbolag innan och var mån om att affären skulle gå i hamn snabbt och smidigt.

Jag fyllde i kontaktuppgifter på bolagspartners webbsida och bad dem kontakta mig. Detta medförde att bolagspartner satte upp mig som kontaktperson i ärendet vilket i sig inte är så konstigt. Jag har agerat som ombud många gånger både inom och utom rätta för många olika bolag och privatpersoner. Längre än så sträcker sig i alla fall inte mitt engagemang i Chokoglad.

Registrering av bokföringssystemet är ett erbjudande som bolagspartner automatiskt skickar till alla sina nya kunder, och på eget bevåg lägger de kontaktpersonens namn i inloggningsinformationen."

Storebrodern skriver också att han inte känner till ringtonsalet eller vem personen var som avslutade intervjun och körde ut GP:s reportrar.

GP har även sökt den yngre av godisbröderna i över en veckas tid på flera olika telefonnummer och e-postadresser. Han har inte återkommit. Inte heller cykelmannens syster, som står som företrädare för Chokoglad, har återkommit.

Chokoglad har överklagat kommunens beslut. I överklagan skriver de att företaget inte är en bultvan.

Storebrodern på en övervakningsbild där en dömd mördare attackerade brödernas affärspartner. Bild: Polisen